

پیروزی هواداران صلح و سوسیالیسم در قبرس

خسرو باقری

انتخابات ریاست جمهوری قبرس که در نیمه‌ی دوم فوریه ۲۰۰۸ (بهمن) اسفند ۸۶) برگزار شد، یکی از رویدادهای مهم منطقه‌ی شرق مدیترانه و جهان بود. در این انتخابات، «دیمیتریس کریستوفیاس» دبیر اول حزب زحمت‌کشان مترقی قبرس «آکل»^۱، پس از طی یک انتخابات دو مرحله‌ای، به ریاست جمهوری این کشور برگزیده شد. کریستوفیاس پس از پیروزی در دور دوم انتخابات، در همایش طرفداران آکل خطاب به هزاران نفر از مردم، اعلام کرد: برنامه‌ی ما برقراری جامعه‌ای است که در آن توسعه‌ی اقتصادی با عدالت اجتماعی همراه است. دولت مدرن و انسان‌گرای ما در کنار مردم محروم خواهد ایستاد. مدل اقتصادی کشور، مدل آزموده و موفق «اقتصاد مختلط» خواهد بود که در آن بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی برای پیشبرد برنامه‌های اقتصادی با یکدیگر همکاری خواهند کرد. الویت‌های ما، آموزش و پرورش، بهداشت و درمان، مبارزه با اعتیاد، دفاع از امنیت شهروندان، توجه ویژه به فرهنگ و ورزش، حفاظت از محیط زیست و توسعه‌ی پایدار خواهد بود. به باور ما، اقتصاد نیرومند و شکوفا، زمینه‌ساز رسیدن به این هدف‌هاست.

جمهوری قبرس که سومین جزیره‌ی دریای مدیترانه است، در غرب سوریه و جنوب ترکیه واقع است. مساحت کشور ۹۲۵۱ کیلومتر مربع، جمعیت آن نزدیک به یک میلیون نفر و پایتخت آن نیکوزیاست. اقتصاد کشور در درجه‌ی اول برکشاورزی و سپس برصنعت و توریسم استوار است. ۸۵ درصد ساکنان کشور به یونانی، ۱۲ درصد به زبان

1. Progressive party of working people (Anorthotikon Komma Ergazonee loau) -

ترکی و بقیه ارمنی و دیگر زبان‌ها سخن می‌گویند. در این کشور، هر دو زبان یونانی و ترکی رسمی هستند، ولی در مراکز اصلی کشور، زبان انگلیسی رایج است. بیش‌تر ساکنان کشور را مسیحیان ارتدکس و سپس مسلمانان، مارونی‌ها (عرب‌های مسیحی)، کاتولیک‌ها و یهودی‌ها تشکیل می‌دهند.

قبرس، کشوری با تاریخ کهن است و ساکنان اولیه آن هند و اروپایی‌ها بودند. این کشور از سال ۱۸۷۸ به استعمار انگلستان درآمد. حزب کمونیست قبرس در سال ۱۹۲۴ تشکیل شد و به سرعت مبارزه علیه استعمار انگلیس را آغاز کرد و شورش‌های گسترده‌ای سال ۱۹۳۱ را رهبری کرد. در سال ۱۹۴۱، حزب زحمت‌کشان مترقی قبرس (آکل) تشکیل شد و مبارزات حزب کمونیست این کشور را ادامه داد. آکل به پیشاهنگ مبارزه علیه استعمار انگلیس تبدیل شد.

با امضای توافق‌نامه‌ی زوریخ - لندن میان کشورهای بریتانیا، یونان و ترکیه در سال ۱۹۵۹، مبارزات ضد استعماری مردم قبرس پس از ۸۱ سال به نتیجه رسید و جمهوری قبرس شکل گرفت.

بر اساس قانون اساسی سال ۱۹۶۰، رئیس‌جمهور کشور، یونانی تبار است که به مدت پنج سال انتخاب می‌شود. معاون رئیس‌جمهور، ترک زبان خواهد بود. مجلس کشور نیز بر اساس ۷۰ درصد یونانی تبار و ۳۰ درصد ترک تبار تشکیل می‌شود. با انتخاب اسقف ماکاریوس به ریاست جمهوری کشور، نیروهای مرتجع در میان اقلیت ترک کشور به رهبری «رئوف دنک‌تاش» با تحریک دولت ترکیه به مخالفت با کوشش‌های اصلاح‌گرایانه‌ی دولت پرداختند. با اوج‌گیری این اقدامات در سال‌های ۱۹۶۳ و ۱۹۶۴، نیروهای مرتجع ترک‌های قبرس دولت و مجلس را ترک کردند و با کمک دولت ترکیه، بخشی از نیکوزیا و دیگر مناطق شمال کشور را به کنترل خود درآوردند. تلاش‌های دولت قبرس برای حل مسالمانه‌ی مناطق ترک و یونانی‌نشین قبرس به نتیجه‌ای نرسید. در سال ۱۹۷۴، پس از کودتای سرهنگان در یونان، دولت استف ماکاریوس طی کودتای گارد ملی قبرس، سرنگون شد. دولت ترکیه در ۲۰ ژوئیه ۱۹۷۴ و سپس در ۱۴ آگوست ۱۹۷۴ به قبرس حمله و با وجود مخالفت شورای امنیت سازمان ملل متحد، ۳۷ درصد مناطق شمال این کشور را اشغال کرد. این اشغال به مهاجرت گسترده‌ی ترک‌ها و یونانی‌های کشور منجر شد و کشور را در عمل به دو بخش شمالی ترک‌نشین (۱/۳) و بخش جنوبی یونانی‌نشین (۲/۳) تقسیم کرد. در سال ۱۹۷۵ و باز هم با وجود مخالفت شورای

امنیت سازمان ملل متحد، دولت فدرال ترک نشین در شمال قبرس ایجاد شد و در سال ۱۹۸۳ به صورت یک طرفه، استقلال خود را اعلام کرد، اما سازمان ملل متحد از پذیرش آن سرباز زد. بنابراین اکنون سال‌هاست که اشغال بخش شمالی کشور و جدایی در جامعه‌ی یونانی و ترک به مهم‌ترین عامل بحران و تنش در این کشور تبدیل شده است.

کمونیست‌های قبرس که پیش‌تر در حزب کمونیست و اکنون در حزب زحمت‌کشان مرفقی قبرس (اگل) متشکل شده‌اند، بیش از ۸۰ سال است که برای استقلال، آزادی و سوسیالیسم مبارزه می‌کنند. مبارزات اگل علیه استعمار انگلستان، حکومت سرهنگان یونان و برای آزاد کردن بخش شمالی کشور از اشغال دولت ترکیه، این سازمان را به بزرگ‌ترین و نیرومندترین سازمان سیاسی کشور تبدیل کرده است. این حزب در سال‌های ۲۰۰۱ و ۲۰۰۶ در مبارزات انتخاباتی مجلس قبرس به پیروزی رسید و دبیر اول آن دیمتریس کریستوفیاس به ریاست مجلس آن کشور برگزیده شد.

در عین حال اگل توانسته است جبهه‌ی متحدی را از سازمان‌های زنان، کارگران، دانش‌آموزان و دیگر نیروهای ترقی‌خواه تشکیل دهد. فدراسیون کارگران سراسر قبرس ستون فقرات این جبهه است که نزدیک به ۸۰ درصد کارگران کشور را در برمی‌گیرد. این فدراسیون از همان آغاز به عضویت فدراسیون جهانی اتحادیه‌های کارگری (WFTU) درآمد.

دیمتریس کریستوفیاس که در ۴۳ سالگی و در سال‌های دشوار تخریب سوسیالیسم در اتحاد شوروی و دیگر کشورهای سوسیالیستی به دبیر اولی حزب برگزیده شد، در دور بار به ریاست مجلس کشور دست یافته است، در دور اول انتخابات ریاست جمهوری که در ۱۷ فوریه ۲۰۰۸ برگزار شده به ۳۳/۲۹ درصد آرا دست یافت. رقیب او لوایس کاسولیوس نامزد نیروهای راست‌گرای نولیبرال نیز ۳۳/۵۱ درصد آرا را کسب کرد. رئیس جمهوری پیشین کشور یعنی پاپادوپولوس با ۳۱/۷۹ درصد آرا از دور انتخابات حذف شد.

کریستوفیاس در پایان دور اول انتخابات خطاب به مردم قبرس گفت:

در دور دوم، انتخاب میان دو گزینه است: اقتصاد مختلط و عدالت اجتماعی که سازمان ما و جبهه‌ی متحد ما به اجرای آن متعهد است و سیاست‌های نولیبرال، حذف حقوق دمکراتیک و خدشه به وحدت ملی کشور که آقای کاسولیوس آن‌ها را دنبال می‌کند. ما تلاش می‌کنیم تا در دوره‌ی دوم انتخابات، حزب دموکراتیک (DIKO) و

حزب سوسیالیست (EDEK) نیز به جبهه‌ی متحد ما پیوندند.

با راه‌یابی کریستوفیاس و کاسیولیوس به دور دوم انتخابات، مبارزات سیاسی و طبقاتی کشور، وارد مرحله‌ی حساسی شد. حزب دموکراتیک و حزب سوسیالیست به آکل پیوستند و نیروی متحد چپ شکل گرفت، اما راست‌گرایان نیز نیروهای خود را به‌صحنه آوردند. کلیسای ارتدکس و به‌دنبال آن‌ها اسقف‌ها و کشیش‌ها با شعار خطر کمونیسم به مبارزه با نیروهای پیشرو کشور پرداختند. شرکت کوکا‌کولا که بازی‌های لیگ برتر باشگاه‌های قبرس را در کنترل خود دارد. اکثریت مدیران باشگاه‌های فوتبال را اداشت تا به نفع نیروهای نولیبرال به رهبری کاسولیدس موضع‌گیری کنند.

سرانجام در دور دوم انتخابات که در دوم فوریه ۲۰۰۸ برگزار شد، اتحاد چپ متشکل از آکل، حزب دموکراتیک، حزب سوسیالیست، سبزها، حزب احیای مرکز و دیگری نیروهای پیشرو، بر نامزد نیروهای نولیبرال راست‌گرا که از حمایت حزب حرکت دموکراتیک، رهبران مرتجع کلیسا و باندهای مافیایی پشت باشگاه‌های فوتبال برخوردار بود، پیروز شد. نتایج آرا به این شرح بود: دیمیتریس کریستوفیاس ۵۳/۳۶ درصد آرا و کاسولیدس ۴۶/۶۴ درصد آرا.

با پیروزی کریستوفیاس، مردم قبرس با پرچم‌های کشور و تصاویر «چه گوارا» به خیابان‌ها ریختند و به شادی و پایکوبی پرداختند.

گزینش دبیر اول حزب زحمت‌گشان مترقی قبرس به ریاست جمهوری کشوری که عضو اتحادیه اروپاست، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با پیروزی کریستوفیاس، راه برای حل عادلانه‌ی اختلاف میان جامعه‌ی یونانی و ترک قبرس فراهم خواهد شد و مردم این کشور ستم‌دیده می‌توانند به آینده‌ی صلح‌آمیز، همراه با عدالت و آزادی امیدوار شوند.

بدون تردید، پیروزی نیروهای مترقی و صلح دوست قبرس، به روند صلح و پیشرفت در منطقه‌ی حساس خاورمیانه یاری خواهد کرد.

سرچشمه:

<http://www.akel.org>

<http://www.soidnet.org>

Encarta Encyclopedia